

Nr 66.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående pension åt provinsialläkaren P. E. Brännström; given Stockholms slott den 16 februari 1917.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att provinsialläkaren i Bodens distrikt Per Erik Brännström må från och med månaden näst efter den, varunder avsked från tjänsten varder honom beviljat, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 3,500 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Oscar von Sydow.

Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 16 februari 1917.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
 Statsråden VON SYDOW,
 friherre BECK-FRIIS,
 STENBERG,
 LINNÉR,
 MÖRCKE,
 VENNERSTEN,
 WESTMAN,
 BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet von Sydow anförde:

I en till Kungl. Maj:t ställd, av medicinalstyrelsen med underdånig skrivelse den 1 december 1916 överlämnad ansökning har provinsialläkaren i Bodens distrikt Per Erik Brännström anhållit att efter erhållet avsked från provinsialläkarbefattningen från och med den 1 januari 1917 få komma i åtnjutande av full pension.

Brännström, som är född den 12 september 1860 och utnämndes till provinsialläkare i nämnda distrikt den 30 december 1911, har till stöd för sin ansökning åberopat läkarintyg av innehåll, att han på grund av upprepade hjärnblödningar vore obotligt sjuk samt oförmögen till allt arbete.

*Medicinal-
styrelsen.*

För egen del har medicinalstyrelsen anfört följande.
 Vid 1916 års slut hade Brännström, som för närvarande åtnjöte tjänstledighet på grund av sjukdom, varit tjänstledig icke mindre än 13 månader

27 dagar. I anledning härav hade Brännström icke kunnat föreslås till erhållande av första ålderstillägg å lönen. Såsom provinsialläkare vore han berättigad och skyldig att till fyllda sextio år kvarstå i tjänsten mot uppbärande av hela lönen, med avdrag dock av stadgade pensionsavgifter. Han skulle sålunda år 1920 efter den 12 september kunna förklaras skyldig att avgå med pension. Denna komme då att uppgå till hel pension eller i detta fall 3,500 kronor. Samma belopp skulle Brännström kunna göra anspråk på, om honom medgäves rätt att avgå med pension redan under år 1917, så snart han intjänat 20 tjänstår.

Bleve Brännström nödsakad att kvarstå i tjänst till slutet av år 1920, torde han få svårt att draga sig och familjen fram på endast lönen med förenämnda avdrag, i all synnerhet om nu rådande dyrtid komme att bestå. Då Brännström dessutom i det allra närmaste fullgjort vad som fordrades för erhållande av ett första ålderstillägg och då han på grund av sin sjukdom vore urståndsatt att genom praktik förskaffa sig några inkomster, syntes billighetsskäl föreligga för bifall till hans ansökning om rätt att avgå i förtid och om förhöjd pension, dock endast såtillvida, att förhöjningen begränsades till första ålderstillägget.

En praktisk omständighet av stor betydelse talade vidare starkt till förmån för Brännströms framställning. Skulle denne komma att i ytterligare fyra års tid vara tjänstledig för sjukdom, måste hans tjänst under tiden uppehållas av vikarie. Som sådana nu ej kunde erhållas för annat än kortare tider, måste man i bästa fall räkna med ett flertal olika läkare å tjänsten under ledighetstiden, något som icke kunde vara tillfredsställande för befolkningen inom distriktet. Härtill komme, att vid täta ombyten av vikarie stora reseersättningar måste utbetalas, vilka lätt kunde överstiga den årliga merkostnaden för Brännströms förtidiga pensionering. Med nuvarande läkarbrist nödgades man vidare antaga, att tjänsten under kortare mellantider, då vikarie ej funnes att tillgå, komme att uppehållas genom provinsialläkare i angränsande distrikt, som under skötandet av egen tjänst verkställde en eller annan tjänstresa inom distriktet i fråga. Ej heller en dylik provisorisk anordning vore att eftersträva.

Skulle Brännströms tjänst däremot bliva ledig till ansökning, torde densamma med all sannolikhet bliva inom kort tid besatt med ordinarie innehavare. Det skulle sålunda vara till fördel för det allmänna, om Brännström kunde erhålla avsked med förhöjd pension redan under år 1917.

Styrelsen har för den skull hemställt om vidtagande av åtgärd för beredande åt sökanden vid avskedstagande redan efter den 1 januari 1917 av en årlig pension å 4,000 kronor.

Statskontoret.

Till följd av nådig remiss har statskontoret den 29 december 1916 avgivit underdånigt utlåtande i ärendet och därvid meddelat, att Brännström för det dåvarande innehade 19 för pension beräkneliga tjänstår, därav fulla 5 år i nuvarande befattning. Statskontoret har vidare anfört följande.

Enligt 1914 års senare riksdags beslut och nådiga brevet den 23 oktober samma år skulle pensionsunderlaget för provinsialläkare å den nya staten utgöra 3,500 kronor med förhöjning för innehavande ålders-tillägg.

Sökanden komme alltså först den 12 september 1922 att uppnå den levnadsålder av 62 år, då i vanliga fall skyldighet inträdde för provinsialläkare att från tjänsten avgå med rätt till pension. Enligt handlingarna bilagt intyg av läkare vore sökanden emellertid obotligt sjuk och oförmögen till allt arbete. Men då, för att skyldighet att vid sådant förhållande avgå från tjänsten skulle inträda, därjämte enligt 6 § c) pensionslagen erfordrades, att vederbörande under fem på varandra följande år varit i följd av sjukdomen ur stånd att tjänstgöra och sökandens nuvarande tjänstledighet för sjukdom tagit sin början först med augusti månad 1916, kunde alltså ännu icke på flera år med tillämpning av berörda lagrum honom tilläggas någon pension vid avgång ur tjänsten. Med tillämpning av stadgandet i sista stycket av 6 § i förenämnda lag torde emellertid sökanden kunna vid uppnådd ålder av 60 år förklaras skyldig att avgå. Vid den tiden komme sökanden att innehava det för hel pension åt provinsialläkare erforderliga antalet av 20 för pension beräkneliga tjänstår, men då han på grund av sin sjukdom icke kunnat tjänstgöra och alltså icke intjänat något ålderstillägg, skulle pensionsunderlaget fortfarande för honom utgöra 3,500 kronor, till vilket belopp alltså hel pension för honom skulle uppgå.

Nu hade medicinalstyrelsen för att bereda sökanden tillfälle att utan avvaktan på inträdd pensionsålder avgå från tjänsten föreslagit, att honom måtte genom framställning till riksdagen beredas pension å 4,000 kronor. Detta skulle innebära avvikelser ej blott från den civila pensionslagens stadganden därom, att för avgång med pension före uppnådd föreskriven avgångsålder erfordrades antingen — förutom vederbörligt intyg om oförmåga för framtiden att göra tjänst — minst fem års oavbruten tjänstledighet för sjukdom eller att uppfylla stadgade förutsättningar för att kunna förklaras skyldig att avgå, utan även från reglerna för pensionsbeloppets beräkning, i det att enligt förslaget

skulle i sådant avseende honom tillgodoräknas ett ålderstillägg, som han icke författningsenligt intjänat.

Statskontoret ansåge sig visserligen icke kunna underlåta att framhålla, att detta förslag måste anses i viss mån betänkligt såväl ur principiell synpunkt som med hänsyn till konsekvenserna, men därest på grund av de utav medicinalstyrelsen framhållna svårigheterna, som vore förenade med provinsialläkartjänstens i Bodens distrikt uppehållande på förordnande under en lång tid, det befundes nödigt, att sökanden lämnade sin tjänst, torde sådant icke kunna ske, utan att pension bereddades honom. Vid det förhållande att sökanden under sin tjänstledighet för sjukdom icke ägde åtnjuta av sin avlöning mer än 3,000 kronor för år, ville det dock synas statskontoret, som om anledning skulle saknas att bestämma pensionen till högre belopp än sökandens nuvarande pensionsunderlag, 3,500 kronor, varigenom han skulle, såsom han begärt, komma i åtnjutande av hel pension.

Av handlingarna i förevarande ärende framgår, att Brännström *Departements-
chefen.* i följd av obotlig sjukdom är ur stånd att vidare uppehålla sin ifrågasvarande tjänst. Med tillämpning av gällande pensionslag kan emellertid Brännström ännu icke på flera år tilläggas pension vid avgång ur tjänsten. Med hänsyn till de svårigheter, som under nu rådande läkarbrist äro förenade med att under längre tid erhålla vikarie för tjänstens uppehållande på förordnande, måste det därför anses särdeles önskvärt, om Brännström redan nu kunde beredas avsked med pension. Av skäl, för vilka medicinalstyrelsen redogjort, är det ej heller uteslutet, att en dylik åtgärd skulle för statsverket bliva ekonomiskt fördelaktig.

I likhet med statskontoret finner jag mig emellertid ej kunna förorda, att pensionen för Brännström bestämmes till högre belopp än hans nuvarande pensionsunderlag, 3,500 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att provinsialläkaren i Bodens distrikt Per Erik Brännström må från och med månaden näst efter den, varunder avsked från tjänsten varder honom beviljat, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 3,500 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Conr. Falkenberg.
